

Engler?

«Du skal bli prest», sa stemma. Jeg var gymnasiast, bodde på hybel og hadde akkurat starta på siste året etter en sommer prega av mye usikkerhet. Jeg stoppa opp midt på gulvet, så ingen ting, men hørte stemma klar og tydelig, et par meter til høgre for meg.

Hva var dette? Kanskje det bare var min egen indre stemme jeg hørte? Tenk om det var innbilning? Tok overjeget styringa? Var det helt tilfeldig at det skjedde akkurat der og da? Var det Guds stemme? Kan det ha vært en usynlig engel? Og hva er egentlig forskjellen? Jeg vet ikke helt. Det jeg vet er at jeg *hørte* stemma og oppfatta at det var Gud som stod bak. Både da og alle år siden har jeg oppfatta dette som et kall til prestetjeneste.

Hva tenker du om engler? Liker du dem? Hva *er* egentlig en engel? Er de mer enn hyggelig julepynt? Hører de primært hjemme på barnerommet, eller har de også noe å bidra med til voksne, fornuftige mennesker? Og hvorfor gjøre englene til tema når vi egentlig *vet* så lite sikkert om dem? Skal kirka bry seg med engler når det finnes så mange ulike tolkninger ute i det religiøse landskapet? Engler finnes i alle de store verdensreligionene, og de finnes i en ny type åndelighet som har tatt engler opp i seg som ett av flere elementer.

Selv om engledesign-trenden trolig er over toppen, registrerer jeg at begrepet *engel* og de menneskelaga utgavene av dem lever i beste velgående. De er fortsatt å finne i kunst- og kultursammenhenger, i handverk og design, i sanger, på teater og heime hos oss.

Barndomsminner - ?

Noen ganger setter kunstneren ord på hva hun eller han legger i begrepet, andre ganger stilles det åpent. Ganske mange, kanskje mest damer, samler på engler og får aldri nok av dem i ulike størrelser og mange former. For de lages jo i alle tenkelige fasonger og materialer, alt fra tre og glass, porselen, leire og metall til tekstiler, papir og plast. Og uttrykkene spenner vidt, fra gammeldags ynde til røff design og humoristiske utgaver. De kan fungere som pyntegenstander eller som ett av flere religiøse objekter på et mer eller mindre definert husalter.

Hvem har ikke lagt seg ned i snøen og laga engler med egne armer og bein? I dagligtale brukes gjerne uttrykk som *englebarn* og *badeengler*, mange småbarn blir beundra for sitt *englehår*, mens alle kan mer eller mindre planlagt opptre som en *reddende engel* en gang iblant. Kan mennesker være engler? Blant mange folkelige uttrykk kan vi høre: «Å, du er en engel», i betydningen «du gjorde noe godt for meg som jeg trengte akkurat nå – du er *som* en engel».

Fra tid til annen leser vi i avisene om at forulykka trafikanter hadde *englevakt*: Det gikk bra, ingen ble hardt skada. En engel blir altså fortsatt raskt forklaringa når noe uforklarlig godt skjer. Men dette åpner også for vanskelige spørsmål: Hvorfor hjelper de ikke alle? Hvorfor kommer de ikke alltid når vi trenger dem?

Hva vil jeg? Jeg ønsker å ta englene tilbake til det bibelske universet. Jeg vil spenne en himmel over livet på jorda der det er plass til både den treenige Gud, englene og menneskene. Aller mest vil jeg formidle *symbolet* engel, at det i enkle, sansbare former kan minne oss på et usynlig *guds nærvær*. Til trøst og kraft, til glede og fred, til tro og håp. Vi er aldri helt aleine. De synlige englene kan minne oss på det.

Englelys fra 1960-tallet.

Hvorfor engler?

Hvorfor er jeg så opptatt av engler? Jeg ser på meg selv som en realistisk og jordnær person. Som den dølen jeg er, skal det litt til før jeg tar av. Dessuten liker jeg best det konkrete og synlige, det jeg kan ta og føle på, det som har ei tydelig form. Så hvorfor denne store interessa for engler?

Jeg vet nok ikke det hele og fulle svaret. Kanskje vil jeg aldri helt klare å skjønne det. Fascinasjonen har bare fortsatt. Den har vært der hele livet, og den må ha begynt tidlig. Som lite barn fikk jeg et spesielt forhold til en engel i stearinvoks. Jeg hadde fått den av ei gavmild tante, den var en del av julepynten. Engelen ble satt høgt oppå ei hylle, de tok nok ikke sjansen på at jeg ville la den stå i fred. Figuren var laga som et lys og hadde veike på toppen av et bølgete, lyst hår. Jeg husker fortsatt skrekken da jeg innså faren for at noen kunne komme til å tenne på den. I fantasien fant jeg ei saks på kjøkkenet og klippte veiken av, slik at den ble umulig å tenne på.

Som voksen ser jeg at denne engelen representerte mye av det jeg lengta etter som barn. Den utstrålte et nærvær, en mildhet og ro, tålmodighet og trygghet. Engelen ble ei erstatning for den kosebamsen jeg ikke hadde. Den ble en representant for tryggheten og omsorgen jeg lengta så etter. Slik fikk vi et aktivt forhold, lysengelen og jeg. Selv om vi bare traff hverandre fysisk hver jul, visste jeg hva den stod for, og jeg ble minna om det hver gang jeg så andre englefigurer. På

søndagsskolen levde de videre i fortellingene på flanellograftavla, og i kirka sang vi om dem.

Voksengelen kom litt nærmere for hvert år. Engelen sto på den samme hylla, men jeg vokste. Da jeg var kommet omtrent på samme høyde, flytta jeg ut. Så gikk det mange år, og gjensynet kom ikke før jeg som voksen skulle rydde og selge barndomsheimen. Det møtet ble en øyeåpner. Jeg begynte å ta innover meg hva slags oppvekstsvilkår jeg hadde hatt, hvor slitsomt alt hadde vært, og jeg innså hva godt denne engelen representerte. Den bidro sterkt til min klare forvissning om at jeg aldri var helt aleine. Uansett. Og denne visheten har fulgt meg til i dag.